

VÄLISMINISTEERIUM

Joosep Kaasik
Asekantsler
Siseministeerium

Teie: 07.07.2025 nr 11-1/39-1

Meie: 30.09.2025 nr 1-11/4257-1

Lugupeetud hr Kaasik

Vastuseks Teie infopäringule välismaal elavate Eesti kodanike identiteedi toetamise kohta, anname lühiülevaate välisministeeriumi tegevusest selles valdkonnas.

EL ja NATO riikidest on suurimad eestlaste kogukonnad Soomes, Suurbritannias, Saksamaal, Ameerika Ühendriikides, Rootsis ja Kanadas. 2025. aasta seisuga on 127 000 eestlast Rahvastikuregistris oma elukohaks märkinud mõne välisriigi, kuid hinnanguliselt elab eesti juurtega inimesi välismaal ligikaudu 200 000, neist suur enamus just EL ja NATO liikmesriikides. Tugev ja sidus ühiskond saab sündida üksnes Eestis ja välismaal elavate eestlaste koosloomes, seetõttu on oluline ühtsustunde tugevdamine Eesti ja väliskogukondade vahel. Samas on tähtis ka eri välisriikides elavate eestlaste suhtluse toetamine, kuna Eestist eemal elamine loob sarnaseid probleeme ja väljakutseid, millele lahenduste otsimine ja kogemuste vahetamine on tugev ühendav jõud.

Eesti väliskogukonnad on kiires muutumises ning selles olukorras on oluline, et riik paindlikult ja tundlikult toetaks välismaal elavate eestlaste tõiseid, akadeemilisi, kultuurilisi ja sotsiaalseid kontakte Eestiga, kasutamaks maksimaalselt ära välismaal elava eestlaskonna potentsiaali. Üks muutusi on noorte eestlaste õpi- ja tööränne, mis sai alguse Eesti ühinemisel Euroopa Liiduga 2024. aastal ning millega seoses on kiirelt kasvamas eesti kogukonnad näiteks Soomes, Hollandis, Hispaanias, Šveitsis, Iirimaa ja mujalgi, kus eestlasi varem oli väga vähe. Tegemist on globaalse nähtusega: noored professionaalid ja teadlased liiguvad erinevate tõmbekeskuste vahel märksa dünaamilisemalt kui varem, samuti on tööalane identiteet sageli rahvuslikust olulisem. Alates 2022. aastast saavad eesti juurtega noored taotlema välisministeeriumi stipendiumi praktika sooritamiseks Eesti ettevõtetes või avalikus sektoris. Programm on osutunud edukaks ning toonud juba mitu noort eestlast kodumaale tagasi, seega kavatseme seda laiendada, pöörates tulevikus tähelepanu programmi alumni-liikumise edendamisele.

Seoses põlvkondade vahetumisega on muutumas ja uuenemas ka eesti kogukonnad Ameerika Ühendriikides, Kanadas, Austraalias, Saksamaal, mis tekkisid eelkõige seoses 1944. aasta Suure põgenemisega. Positiivne on, et sealse noorema põlvkonna seas võib täheldada huvi kasvu oma eesti juurte, sealhulgas suguvõsauurimise vastu, samas on eesti keele oskus langustrendis. Välisministeerium hoiab regulaarset sidet eestlust edasikandvate organisatsioonidega neis riikides nagu Üleilmne Eesti Kesknõukogu ja rahvuslikud kultuuriseltsid, mille näiteks on riigi suur rahaline toetus Toronto eestlaste suurprojektile: Eesti KESKUSE rajamisele.

Eesti identiteedi hoidmisel võimalikult tihedate sidemete loomisel Eestiga on võtmetähtsusega Eestis ja välismaal elavate eestlaste ühise info- ja suhtlusruumi loomine. Sel eesmärgil arendatakse riigi toel portaali Globalestonian.com, mis koondab mitmekesist teavet nii eesti identiteedi hoidmiseks välismaal kui ka Eestisse kolimiseks. Portaal pakub pidevalt kaasajastatud infot riigi toetusmeetmetest väliseestlastele, eesti keele õppe võimalustest ja toetustest Eestisse tagasipöördujatele, samuti ka eesti organisatsioonide kontakte välismaal. Portaali arendatakse pidevalt edasi, et pakkuda praktilist teavet, mille järele tunnevad vajadust eelkõige noored eesti pered välismaal, aga ka need eestlased, kes soovivad oma töist või muud tegevust tulevikus ühel või teisel moel Eestiga siduda. Välisministeerium toetab rahaliselt välismaal ilmuvaid eesti ajakirjandusväljaandeid ja veebiportaale, oleme korraldanud koolitusi, programme Eesti ühiskonna ja ajakirjandusmaastikuga tutvumiseks ja praktikantide vahetust ning jätkame seda ka edaspidi.

Eesti identiteet on suuresti keelepõhine, seega on keeleõpe üks olulisemaid vahendeid identiteedi hoidmisel. Toimuvad laste ja noorte keeleõppelaagrid nii Eestis kui välismaal, Eesti Keele Instituudi juures tegutseb eesti keele välisõppe koordinaator, toimuvad regulaarsed veebikoolitused eesti keele õpetajatele välismaal ning 2025.a alustati õppekava välja töötamist välismaal kasvavatele eesti lastele. Neid tegevusi veavad Haridus- ja Teadusministeerium ja Integratsiooni Sihtasutus, välisministeeriumil on vajadusel toetav roll, mida jätkame.

Sideme hoidmine eesti kultuuriga on üks kõige võimsamaid hoobasid, mis välismaal elavat eestlaskonda oma päritolumaaga ühendab. Väliskogukondade korraldatud üritusi toetab välisministeerium omaalgatusprojektide taotlusvooru kaudu, mille maht on 100 000 eurot. Välisministeerium toetas rahaliselt nii ülemaailmsete eesti kultuuripäevade – ESTO – korraldamist 2025. aastal Tallinnas ja Narvas kui ka ligikaudu tuhande välismaal elava eestlase osalemist XXVIII üldlaulupeol ja XXI tantsupeol Tallinnas, samuti olime ESTO mõttetalgute eestvedaja rollis. Sellistel suurüritustel on ülisuur tõmbejõud väliskogukondade sidumisel nii omavahel kui Eestiga, seetõttu jätkame seda kindlasti.

Välisriikides elavatel eestlastel, sealhulgas eriti seal hariduse omandanud eesti noortel on suurepärased võimalused toetada eesti ärikeskkonna ja teadustegevuse rahvusvahelistumist nii oma teadmiste ja kontaktivõrguga Eestisse naastes kui ka välismaal edasi tegutsedes, tehes koostööd siinsete ettevõtete ja organisatsioonidega ning võimendades Eesti kui avatud, innovaatilise ja võimalusterohke ühiskonna kuvandit. Selline tegevus on iseenesest võimas hoob identiteedi ja Eestiga kokkukuuluvustunde toetamisel. Välisministeerium on loonud välismaal tegutsevate eesti kaubanduskodade võrgustiku ning tulevikus on oluline tagada, et eesti päritolu ärimehed oleksid sujuvalt kaasatud eesti ettevõtluskeskuste, aukonsulite, EISA jm üksuste tegevusse.

Üha tähtsamaks muutub välismaal elavate eestlaste tegevuse tunnustamine: keele ja kultuuri säilitamine ning elujõulisena hoidmine Eestist eemal on väljakutse, millele pühendatakse aega, energiat ja raha ning mis väärib märkamist ja motiveerimist. Alates 2010. aastast tunnustab välisminister igal aastal tänukirjaga rahvadiplomaate ja kodanikuühendusi, kes on panustanud eesti keele, kultuuri ning Eesti ettevõtluse edendamisse maailmas. 15 aasta jooksul (seisuga 2024) on Välisministeeriumi poolt tunnustuse saanud 416 inimest või organisatsiooni. Edaspidi on plaanis tunnustuse saanud rohkem ja nähtavamalt tutvustada nii Eestis kui väliskogukondades. Suurt rolli mängib ka avalik arvamus ja üldine arvamusruum, mis peaks senisest rohkem teadvustama välismaal elanud/elavaid eestlasi kui potentsiaali ja mitte kui probleemi.

Viimastel aastatel on drastiliselt muutunud rahvusvaheline olukord, mistõttu Eesti maine kaitsmine ning positiivse kuvandi levitamine on üha olulisem. Edukas, aktiivne ja Eesti suhtes positiivselt meelestatud väliseestlaskond on siin strateegiline ressurss.

Olukorras, kus suurem osa EL ja NATO riikidest aktsepteerib topeltkodakondsust vähemalt valikuliselt, tuleb seetõttu hoolikalt kaaluda, millise sõnumi annab riigi praegune kodakondsuspoliitika eelkõige noortele välismaal õppivatele või töötavatele eestlastele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Minna-Liina Lind
globaalküsimuste asekancler

Marin Mõttus marin.mottus@mfa.ee